

Китоби Дониёл — Рақами чилу чор

Ошкор сохтани пояҳои гумшуда: ҳақиқатҳои набавии Уилям Миллер ва рӯзҳои охири Адвентизм

Jeff Pippenger

2024-01-08

Ҳақиқатҳои асосии Уилям Миллер дар тӯли чор насли адвентизм пинҳон карда шуданд. Барқароршавии он ҳақиқатҳои асосӣ дар хоби дуҷуми ӯ баён гардидааст ва дар Китоби Муқаддас ва Рӯҳи Нубувват тақрибан ҳамчун коре муайян шудааст, ки қавми Худо дар рӯзҳои охир бояд анҷом диҳанд. Хоби Миллер нишон медиҳад, ки вақте марди дорои хасуи ҷанграв ҷавахиротро барқарор мекунад, онҳо даҳ маротиба бештар аз офтоб дурахшон хоҳанд шуд.

Асоси ҷаҳорҷӯбаи Миллер бар шинохтани ду қудрати вайронгар — бутпарастӣ, ки пас аз он папагарӣ меомад, — бино ёфта буд; ва шаҳодати расули Павлус дар боби дуҷуми «Таслӯникиён» барои Миллер таъғоҳи ин ҷаҳорҷӯба гардид. Дар он ҷо Павлус муайян месозад, ки Руми бутпараст папагариро аз бархостан ба қудрат бозмедошт, то он даме ки Руми бутпараст аз миён бардошта шавад. Дар 2 Таслӯникиён Павлус ҳамчунин барои ҷаҳорҷӯбаи Future for America таъғоҳро фароҳам овард, вақте ки ӯ муайян сохт, ки «марди ғуноҳ» дар он боб ҳамон подшоҳест, ки худро боло мебардорад, дар Дониёл боби ёздаҳум, ояти сию шашум.

Дидани он бисёр муҳим аст, ки афзоиши дониш дар ҳаракати ҳам ғариштаи аввал ва ҳам ғариштаи сеюм, ба таври мустақим бо шаҳодати Павлус дар боби дуҷуми Таслӯникиён алоқаманд буд. Дар вақти анҷом, дар соли 1798, ва ҳамчунин дар соли 1989, китоби Дониёл муҳркушӣ карда шуд, ва ба ин васила раванди имтиҳони сесамтaro оғоз намуд. Раванди имтиҳон ҳамеша дар таърихе, ки дар он китоби Дониёл муҳркушӣ мешавад, ду табақаи парастандагонро ба вучуд меоварад. Дидани навиштаҳои Павлус дар иртибот бо афзоиши дониш дар вақти анҷом бисёр муҳим аст, зеро маҳз дар ҳамон боб Павлус хушдор медиҳад, ки онҳое ки «муҳаббати ростиро» қабул намекунанд, аз ҷониби Худо ғиреби қавӣ хоҳанд ғирифт. Ғиреби қавӣ ҳамон чизест, ки дар боби дувоздаҳуми Дониёл бар шарирон оварда мешавад, ки афзоиши донишро рад мекунанд. Дар ҳар ду таърих, ғиреби қавӣ ба таври мустақимтарин ба Адвентизм ишора мекунад.

«Он ки зерӣ зоҳирро мебинад ва дилҳои ҳамаи одамонро меҳонад, дар бораи онҳое ки нури бузург доштаанд, чунин меғӯяд: “Онҳо аз сабаби ҳолати ахлоқӣ ва рӯҳонии худ ғирифтори андӯх ва ҳайрат нестанд.” Оре, онҳо роҳҳои худро баргузидаанд, ва ҷонашон аз зиштиҳои худ лаззат мебарад. “Ман низ гумроҳҳои онҳоро интиҳоб хоҳам кард, ва тарсҳояшонро бар сарашон хоҳам овард; зеро вақте даъват кардам, ҳеҷ кас ҷавоб надод; вақте суҳан ғуфтам, онҳо нашониданд; балки дар назари Ман бадӣ карданд, ва он ҷиро баргузиданд, ки Ман аз он хушнуд набудам.” “Худо бар онҳо гумроҳии саҳт хоҳад ғиристод, то ки ба дурӯғ имон оваранд,” зеро “муҳаббати ростиро напазируфтанд, то ки

начот ёбанд,” “балки аз ноинсофӣ лаззат бурданд.” Ишаъё 66:3, 4; 2 Таслӯникиён 2:11, 10, 12.»

«Муаллими осмонӣ пурсид: “Кадам фиреби пурзӯртаре метавонад зехнро бифиребад аз ин вонамуд, ки ту бар таҳкурсии дуруст бино мекуни ва Худо аъмоли туро мепазирад, дар ҳоле ки дар воқеият ту чизҳои бисёро мувофиқи сиёсату тадбири дунявӣ анҷом медиҳи ва бар зидди Яхува гуноҳ меварзи? Оҳ, ин фиреби бузург аст, як гумроҳии чозибадор, ки зехнҳоро ба тасарруфи худ медарорад, вақте ки одамоне, ки замоне ҳақиқатро шинохта буданд, сурати худотарсиро ба ҷойи рӯҳ ва қудрати он иштибоҳ мегиранд; вақте ки онҳо гумон мекунанд, ки сарватманданд ва аз молу мулк фаровон гаштаанд ва ба ҳеҷ чиз эҳтиёҷ надоранд, дар ҳоле ки дар асл ба ҳама чиз муҳтоҷанд.”»

«Худо нисбат ба бандагони содиқи Худ, ки ҷомаҳои худро беолоиш нигоҳ медоранд, тағйир наёфтааст. Аммо бисёриҳо нидо мекунанд: “Сулҳ ва амният”, дар ҳоле ки ҳалокати ногаҳонӣ бар онҳо меояд. Агар тавбаи комил набошад, агар одамон дилҳои худро бо иқрор фурутан насозанд ва ҳақиқатро ҷунон ки он дар Исо аст, напазиранд, онҳо ҳаргиз ба осмон дохил нахоҳанд шуд. Вақте ки поксозӣ дар миёни сафҳои мо ба амал ояд, мо дигар осуда нахоҳем нишаст ва фахр нахоҳем кард, ки гуё сарватмандем ва аз неъматҳо афзудаем ва ба ҳеҷ чиз ниёз надорем.»

«Кист, ки ростӣ гуфта тавонад: “Тиллои мо дар оташ санҷида шудааст; либосҳои мо аз ҷаҳон олуда нагаштаанд”? Ман дидам, ки Устои мо ба либосҳои ба ном адолат ишора мекард. Онҳоро аз танашон кашида, Ё нопокии пинҳони зерини онҳоро ошкор намуд. Сипас ба ман гуфт: “Оё намебинӣ, ки ҷи гуна онҳо бо зоҳирпарастӣ нопокии худ ва пӯсидгии хислати худро пӯшондаанд? ‘Ҷи гуна шаҳри амин фоҳиша гардидааст!’ Хонаи Падари Ман ба хонаи тичорат табдил ёфтааст, ба ҷойе, ки ҳузур ва ҷалоли илоҳӣ аз он рафтааст! Аз ҳамин сабаб сустӣ ҳаст, ва қувват намерасад.”» «Шаҳодатҳо», ҷилди 8, саҳ. 249, 250.

Адвентизм «шаҳри вафодор» буд, вақте ки дар соли 1844 Нидои Нимашабро эълон кард. То соли 1863, он ба раванди рад кардани «таҳкурсии», ки тавассути хизмати Вилиям Миллер барпо шуда буд, оғоз намуд. Вақте ки онҳо ба канор гузоштани ҳақиқатҳои бунёдӣ оғоз карданд ва ба ин васила онҳоро бо ҷавохирот ва тангаҳои қалбакӣ пӯшониданд, онҳо таҳкурсии наво месохтанд. Онҳое ки он корро оғоз карданд, пеш бурданд ва то ҳол идома медиҳанд, дар навиштаҳои Рӯҳи Нубувват ҳамчун «онҳое ки нури бузург доштаанд» муаррифӣ шудаанд.

«Нури бузурге», ки онҳо замоне доштанд, дар хоби Миллер ҳамчун ҷавохироте, ки дар сандукча буд, тасвир шудааст; Миллер онро бар рӯи мизе дар миёни ҳуҷраи худ гузошт, ва он аз «офтоб» равшантар мекураш. Дар порчае, ки ҳоло иқтибос шуд, хоҳар Уайт «касонеоро, ки нури бузург доштаанд», вале «роҳҳои худро баргузидаанд», муайян мекунад.

Онҳо дар соли 1863 роҳи навро интихоб карданд. Ё мегӯяд, ки ин «як фиреби дилфиреб аст, ки ақлҳоро тасарруф мекунад, вақте ки одамоне, ки замоне ҳақиқатро шинохта буданд, сурати худотарсиро ба ҷойи рӯҳ ва қудрати он иштибоҳ мегиранд; вақте ки онҳо гумон мекунанд, ки сарватманданд ва дороии бисёр ёфтаанд ва ба ҳеҷ чиз ниёз надоранд, дар ҳоле

ки дар асл ба ҳама чиз муҳтоҷанд».

Ӯ ҳолати Лоодикияро муайян менамояд, ки ӯ ва шавҳараш онро ҳамчун воқеае, ки дар соли 1856 рух додааст, шинохта буданд. Пас аз он, онҳо ҳафт сол озмуда шуданд, аммо дар соли 1863 аз озмоиш ноком баромаданд ва ба бунёд кардани таҳкурсии дурӯғин оғоз намуданд, ки он фиреби қавиро меоварад, ки дар паёми ҳушдордиҳандаи Павлус дар Таслӯникиён зикр шудааст. Ҳушдори Павлус дар Таслӯникиён барои ҳам ҳаракат дар оғози Адвентизм ва ҳам дар анҷоми он лангаре мебошад ва ба таври комил бо ҳоби Миллер мутобикат дорад, ки он низ ҳам оғози Адвентизм ва ҳам анҷоми онро мавриди баррасӣ қарор медиҳад. Ҳоби ӯ муайян месозад, ки вақте кори барқарор кардани ҷавоҳироти аслии ҳақиқат анҷом меёбад, он ҳақиқатҳо даҳ маротиба равшантар аз замоне хоҳанд дурахшид, ки бори аввал дар Нидои Нимашаб дар оғози Адвентизм дурахшида буданд. Чӣ гуна аст, ки фаҳмиши Миллер ҳоло нисбат ба замоне ки ӯ бори аввал ҳақиқатро шинохт, равшантар медиҳад?

Дар ду нақшаи муқаддаси боби дуёми Ҳабаққуқ чандин ҳақиқат ифода ёфтааст. Он ҳақиқатҳо дар ҳоби Миллер ҳамчун ҷавоҳироте нишон дода шуданд, ки дар ниҳоят дар рӯзҳои охир, андаке пеш аз Нидои Нисфишаб, барқарор хоҳанд шуд. Ҷавоҳироти сохтае, ки дар ҳоби Миллер аз тиреза берун бурда мешаванд, ҳам таълимоти ботилеро ифода мекунанд, ки ба Адвентизм ворид карда шуданд, то бунёди бардурӯғе ба вучуд оварда шавад, ва ҳамчунин то бунёди ҳақиқӣ пинҳон гардад; аммо онҳо ҳамчунин қасонеро ифода мекунанд, ки аз даст кашидан аз таълимоти ботиле, ки бунёди бардурӯғро ташкил медиҳанд, сарпечӣ менамоянд. «Ҳамешагӣ» тақягоҳи чорчӯби ҳақиқати Вилиям Миллер буд, ки бунёди аслиро устувор гардонд; ва дар рӯзҳои охир «ҳамешагӣ» на танҳо бутпарастиро, чунон ки Миллер дуруст муайян карда буд, рамз мекунад, балки инчунин рамзи исёне мебошад, ки бунёди бардурӯғро ба вучуд овард.

Китоби Муқаддас, Рӯҳи Нубувват ва таърих ҳама шаҳодат медиҳанд, ки нидои соати доварӣ аз соли 1798 то 1844, ҳамон эълони паёме буд, ки Вилиям Миллер онро кашф намуда, пешниҳод кард. Аз ҳамин сабаб ин ҳаракатро ҳаракати Миллерӣ меноманд. Аз назари мантиқӣ, рад кардани он ҳаракат, рад кардани нуре аст, ки дар соли 1798 зоҳир гардид, ва Дониёл онро ҳамчун афзоиши дониш муайян кардааст.

Ишаъё дар бораи мастони Эфроим сухан мегӯяд ва он мастонро ҳамон мардони истехзоқоре мешиносонад, ки бар қавми Ерусалим ҳукмронӣ мекунанд. Ишаъё муайян мекунад, ки онҳо аз шароби воқеӣ маст нестанд, балки аз шароби рӯҳонӣ мастанд. Шароби рӯҳонӣ дар Китоби Муқаддас вобаста ба матн ё таълимоти ҳақиқӣ аст, ё таълимоти бардурӯғ. Мастони Эфроим аз таълимоти бардурӯғ мастанд, ки ҳамон шароби Бобил аст, чунон ки онро фоҳишаи Сур дар боби ҳабдаҳуми Ваҳй ва Белшасар дар шаби охири айнӣ нӯшаш намоёндагӣ мекунанд.

Ишаъё таъсироти масти рӯҳониеро, ки бар мардони масҳаракунандае, ки бар қавми Ерусалим ҳукмронӣ мекунанд, меояд, нишон дод.

Дар ҳайрат бимонед ва тааҷҷуб кунед; нола бароред ва фарёд занед: онҳо маст шудаанд, вале на аз шароб; онҳо меланганд, вале на аз машруботи саҳт. Зеро Худованд бар шумо

рӯҳи хоби амикро фурӯ рехтааст, ва чашмони шуморо бастааст: анбиё ва сарварони шуморо, яъне бинандагонро, Ё пӯшидааст. Ва тамоми рӯё барои шумо мисли суханони китоби мӯхршуда шудааст, ки онро ба шахси босавод дода, мегӯянд: «Лутфан, инро бихон». Ва ӯ мегӯяд: «Наметавонам, зеро мӯхр шудааст». Ва китобро ба касе медиҳанд, ки босавод аст, ва мегӯянд: «Лутфан, инро бихон». Ва ӯ мегӯяд: «Ман босаводам». Бинобар ин Худованд гуфт: «Азбаски ин қавм бо даҳони худ ба Ман наздик мешаванд ва бо лабҳои худ Маро эҳтиром мекунанд, вале дили худро аз Ман дур кардаанд, ва тарси онҳо аз Ман бар асоси дастури одамон таълим дода шудааст, бинобар ин, инак, Ман боз дар миёни ин қавм кори аҷиб ба амал хоҳам овард, кори аҷиб ва ҳайратангезе; зеро ҳикмати хирадмандони онҳо нобуд хоҳад шуд, ва фаҳмиши оқилони онҳо пинҳон хоҳад монд. Вой бар ҳоли онҳое ки машварати худро аз Худованд ба амиқ пинҳон кардан меҷӯянд, ва аъмолшон дар торикӣ аст, ва мегӯянд: “Кист, ки моро бинад? Ва кист, ки моро бишносад?” Албатта, ин вожгун сохтани чизҳо аз ҷониби шумо мисли гили кулолгар шумурда хоҳад шуд: оё офарида дар бораи офаринандаи худ мегӯяд: “Ё маро наофаридааст”? Ё чизи сохташуда дар бораи созандаи худ мегӯяд: “Ё фаҳм надошт”?» Ишаё 29:9–16.

Хоҳар Уайт ин оятҳоро иқтибос меорад ва сипас меафзояд:

«Ҳар як калимаи ин ба иҷро хоҳад расид. Онҳое ҳастанд, ки дилҳои худро дар назди Худо фурӯтан намесозанд ва намехоҳанд ба ростӣ роҳ раванд. Онҳо мақсадҳои ҳақиқии худро пинҳон медоранд ва бо ғайришафқат сукӯткарда, ки дурӯғро дӯст медорад ва онро ба амал меоварад, мушоракат нигоҳ медоранд. Душман рӯҳи худро бар он одамон мегузорад, ки метавонад онҳоро барои фиреб додани касоне истифода барад, ки қисман дар торикӣ қарор доранд. Баъзеҳо ба торикӣ, ки ҳукмфармоӣ, олуи шуда истодаанд ва ҳақиқатро ба қанор гузошта, ба ҷойи он хатро қабул мекунанд. Рӯзе, ки нубувват ба он ишора кардааст, фаро расидааст. Исои Масеҳ фаҳмида намешавад. Исои Масеҳ барои онҳо афсонаест. Дар ин марҳалаи таърихи замин бисёриҳо мисли мардони маст рафтор мекунанд. “Дар ҷойи худ бимонед ва ҳайрон шавед; фарёд занед ва нола кунед; онҳо мастанд, вале на аз шароб; онҳо меланганд, вале на аз шароби саҳт. Зеро Худованд бар шумо рӯҳи хоби амикро рехтааст ва чашмони шуморо бастааст. Анбиё ва ҳокимони шумо, яъне бинандагонро, Ё пӯшонидаст.” Мастии рӯҳонӣ бар бисёре аз онҳое аст, ки гумон мекунанд онҳо ҳамон қавманд, ки сарфароз гардонидани хоҳанд шуд. Имони динии онҳо айнан ҳамон гуна аст, ки дар ин Навишта тасвир шудааст. Зери таъсири он, онҳо наметавонанд рост роҳ раванд. Онҳо дар рафтори худ роҳҳои қач месозанд. Гоҳ яке ва гоҳ дигаре ба ҳар сӯ телхӯрда меравад. Худованд ба онҳо бо шафқати бузург назар мекунад. Онҳо роҳи ростиро нашинохтаанд. Онҳо ғайришафқат ба зоҳир донишманданд, ва онҳое ки метавонистанд ва мебоист, ба сабаби бинии равшани рӯҳонӣ, ёрӣ диҳанд, худ фирефта шудаанд ва кори шариронаро дастгирӣ мекунанд.»

Рушду инкишофоти ин рӯзҳои охир ба зудӣ муайян хоҳад шуд. Ҳангоме ки ин фиребҳои рӯҳгароёна ошкор гарданд, ки онҳо дар асл чӣ ҳастанд, — амалқардҳои пинҳонии арвоҳи бад, — онҳое ки дар онҳо нақше бозидаанд, мисли одамон хоҳанд шуд, ки ақли худро аз даст додаанд.

«Пас Худованд мегӯяд: “Азбаски ин қавм бо даҳони худ ба Ман наздик мешавад ва бо лабҳои худ Маро иззат мекунад, вале дилҳои худро аз Ман дур кардааст, ва тарси онҳо аз Ман аз рӯи таълими аҳкоми одамон аст, бинобар ин, инак, Ман боз дар миёни ин қавм амали ачибе ба ҷо хоҳам овард, яъне амали ачиб ва ҳайратоваре; зеро ҳикмати ҳакимони онҳо нобуд хоҳад шуд, ва фаҳми доноёни онҳо пинҳон хоҳад монд. Вой бар ҳоли онҳое ки машварати худро амиқ пинҳон доштан мецоҳанд аз Худованд, ва аъмоли онҳо дар торикӣ аст, ва мегӯянд: кӣ моро мебинад, ва кӣ моро мешиносад? Ба ростӣ, вожгун сохтани чизҳо аз ҷониби шумо мисли гили кулолгар шумурда хоҳад шуд; зеро оё офарида дар бораи офаринандаи худ хоҳад гуфт: Ё маро наофаридааст? Ё оё он чи сохта шудааст дар бораи созандаи худ хоҳад гуфт: Ё фаҳм надошт?”»

«Ба ман нишон дода мешавад, ки дар таҷрибаи мо мо ба ҳамин ҳолати воқеаҳо дучор шуда будем ва ҳоло низ дучор мешавем. Одамоне, ки нури бузург ва имтиёзҳои аҷиб доштаанд, сухани роҳбаронро пазируфтаанд, ки худро хирадманд мепиндоранд, ки аз ҷониби Худованд бисёр навозиш ва баракат ёфта буданд, вале худро аз дасти Худо берун оварда, дар сафҳои душман ҷой додаанд. Ҷаҳон бояд аз мағолатаҳои фиребандаи зоҳирфиреб лабрез гардад. Як зеҳни инсонӣ, ки ин мағолатаҳоро мепазирад, бар зеҳнҳои дигари инсонӣ таъсир хоҳад кард, ки далелҳои гаронбаҳои ҳақиқати Худоро ба дурӯғ табдил дода истодаанд. Ин одамон аз ҷониби фариштагони афтода фирефта хоҳанд шуд, дар ҳоле ки мебоист ҳамчун посбонони амин устувор меистоданд ва барои ҷонҳо бедор мебуданд, чун касоне ки бояд ҳисоб диҳанд. Онҳо аслиҳаи ҷанги худро ба замин гузоштаанд ва ба арвоҳи гумроҳкунанда гӯш додаанд. Онҳо машварати Худоро бенатича мегардонанд ва хушдорҳо ва сарзанишҳои Ёро як сӯ мениҳанд, ва ба таври ошкоро дар ҷониби Шайтон қарор гирифта, ба арвоҳи гумроҳкунанда ва таълимоти девҳо гӯш медиҳанд.»

«Мастии рӯҳонӣ акнун бар одамоне омадааст, ки набояд мисли касоне, ки зерӣ таъсири шароби саҳтанд, мелангиданд. Ҷиноятҳо ва бенизомӣҳо, қаллобӣ, фиреб ва муомилаи ноинсофона ҷаҳонро пур мекунанд, мувофиқи таълими он сарваре ки дар саҳнҳои осмонӣ исён бардошт.

«Таърих такрор хоҳад шуд. Ман метавонам мушаххас созам, ки дар ояндаи наздик чӣ хоҳад буд, вале ҳанӯз вақт нарасидааст. Суратҳои мурдагон ба воситаи ҳилаи маккоронаи Шайтон падидор хоҳанд шуд, ва бисёре бо он касе ҳамроҳ хоҳанд гашт, ки дурӯғро дӯст медорад ва ба амал меоварад. Ман қавми худро огоҳ менамоям, ки маҳз дар миёни худӣ мо баъзеҳо аз имон рӯй хоҳанд гардонд ва ба рӯҳҳои фиребанда ва таълимоти девҳо гӯш хоҳанд дод, ва ба воситаи онҳо бар ҳақ сухани бад гуфта хоҳад шуд». Battle Creek Letters, 123–125.

Ҳамаи анбиё, аз ҷумла Ишаъё ва Хоҳар Уайт, рӯзҳои охирро муайян мекунанд. Дар ин рӯзҳо роҳбарони адвентизм «ба таври ошкоро дар ҷониби Шайтон мебошанд ва ба рӯҳҳои фиребанда ва таълимоти девҳо гӯш медиҳанд». Хоҳар Уайт пешгӯйиро баён мекунад, ҳангоме ки мегӯяд: «Вақте ки ин фиребҳои рӯҳонӣ ҳамчун он чи ки дар ҳақиқат ҳастанд,—яъне амалкардҳои пинҳонии рӯҳҳои бад,—ошкор карда мешаванд, онҳое ки дар онҳо саҳм гирифтаанд, мисли одамоне хоҳанд шуд, ки ақли худро аз даст додаанд».

Роҳбарияти адвентизм дар ҳамон нуқтаи таърихи рӯзҳои охир, ки мастии онҳо ҳамчун «амалкардҳои пинҳонии рӯхҳои бад» ошкор мегардад, мисли одамоне хоҳанд шуд, ки ақли худро аз даст додаанд.

Дар рӯзҳои охир кори мардони истехзокунандае, ки бар мардум дар Ерусалим ҳукмронӣ мекунанд, ошкор мегардад. Он ошкоршавӣ дар хоби Миллер тасвир шудааст, вақте ки Миллер дуо кард ва сипас даре кушода шуд. Ин воқеа андаке пеш аз он ба амал меояд, ки ӯ чашмонашро барои як лаҳза пӯшид, ва ҳамин тавр анҷоми комилан ниҳони раванди муҳригузорию саду чилу чаҳор ҳазорро муайян месозад. Кушода шудани даре ивазшавии давраҳои тадбироти илоҳиро нишон медиҳад, ва дар он нуқта ҳаракати Лаодикияи фариштаи сеюм ба ҳаракати Филадельфияи фариштаи сеюм мегузарад.

Дар он порчаи Ишаё, хулосаи кори шариронаи мастони Эфроим оварда шудааст, ки онҳо ҳамон мардоне мебошанд, ки «бояд ҳамчун посбонони амин истода мебуданд». Ин хулоса чунин баён шудааст: «Ба яқин, вожгун сохтани шумо чун гили кулол ҳисоб карда хоҳад шуд; зеро оё асар дар бораи офаринандаи худ хоҳад гуфт: Ў маро насохтааст? ё оё он чи сохта шудааст, дар бораи созандаи худ хоҳад гуфт: Ў ҳеҷ фаҳме надошт?»

Муайян кардани «қурбонии доимӣ»-и Миллер, хоҳ ҳамчун дини бутпарастӣ ва хоҳ ҳамчун Руми бутпарастӣ, дар ниҳоят рамзи Шайтон мебошад, зеро ҳам Шайтон ва ҳам Руми бутпарастӣ ҳар ду ҳамчун аждаҳо муаррифӣ шудаанд.

«Пас, ҳарчанд аждаҳо, пеш аз ҳама, намояндаи Шайтон аст, вай, ба маънои дуумдараҷа, рамзи Руми бутпараст мебошад». «Муборизаи Бузург», 439.

Дар бораи мардоне, ки дар рӯзҳои охир Ерусалимро ҳукмронӣ мекунанд, хоҳар Уайт чунин мегӯяд: «Баъзеҳо ба зулмоте, ки ҳукмфармоӣ, фаро гирифта мешаванд ва ҳақиқатро барои гумроҳӣ канор мегузоранд. Рӯзе, ки нубувват ба он ишора кардааст, фаро расидааст. Исои Масеҳ фаҳмида намешавад. Исои Масеҳ барои онҳо афсона аст». Соли 1901 як пешвои адвентизм аз Олмон оғоз намуд, ки назари бардурӯғи протестантизми муртадро дар бораи «ҳамешагӣ» дар китоби Дониёл қорӣ созад. Он назар бар он аст, ки «ҳамешагӣ» кори муқаддасгоҳи Масеҳро ифода мекунад, ё ягон шакли дигари ҳамин андеша. Ман мегӯям ягон шакли дигар, зеро дар тӯли таърихе, ки пас аз соли 1901 пайравӣ намуд, ба ин дурӯғ таъкидҳои гуногун дода шудаанд, вале он назарҳои бардурӯғ ҳамеша ба чунин хулоса меоянд, ки «ҳамешагӣ» ягон навъи кори Масеҳро ифода мекунад.

Гавҳаре, ки таълимоти «доимӣ» буд, ва Миллер онро ҳамчун рамзи шайтонӣ муайян карда буд, дар адвентизми айёми охир рамзи Масеҳ аст. Вақте ки он дар соли 1901 пешниҳод гардид, бисёр кам касон ин назарро қабул карданд, ки «доимӣ» рамзи Масеҳ аст, на рамзи Шайтон; аммо то солҳои 1930-ум гавҳари таълимоти «доимӣ», ки Миллер онро аз рағи ҳақиқате, ки дар 2 Таслӯникиён, боби ду, ёфта мешавад, берун кашида буд, рад карда шуд, ҳамон тавре ки «ҳафт замон»-и Ибодот бисту шаш дар соли 1863 рад гардида буд. Дар ҳоле дар қараёни таърихи аз соли 1863 то солҳои 1930-ум, адвентизм, бидуни он ки инро дарк намояд, роҳбарони худро иваз карда буд.

«Эй бародарон, ман хатари шуморо мебинам, ва боз мепурсам: оё шумо, ки хато мекунед, барои ислоҳ кардани нодурустӣ ягон кӯшише ба харҷ медиҳед? Чонҳо мумкин аст пеш по хӯрда раванд, дар торикӣ кадам зананд, зеро шумо барои пойҳои худ роҳҳои рост накардаед. Агар шумо дар мақомҳои этимод бошед, ман ба шумо боз ҳам чиддитар муроҷиат менамоям: ба хотири чони худ шумо ва ба хотири онҳое ки ба шумо ҳамчун роҳнамоён менигаранд, барои ҳар иштибоҳе ки содир кардаед, дар назди Худо тавба кунед ва хатои худро эътироф намоед.»

«Агар шумо ба якравии дил дода шавед ва ба сабаби ғурур ва худодурӯғинӣ гуноҳҳои худро эътироф накунед, шумо зери васвасаҳои Шайтон боқӣ хоҳед монд. Агар ҳангоме ки Худованд хатоҳои шуморо ошкор мекунад, тавба накунед ва иқрор нанамоед, инояти тадбиргаронаи Ӯ шуморо бозу боз аз ҳамон роҳ хоҳад гузаронд. Шумо вогузошта хоҳед шуд, то хатоҳое аз ҳамин гуна содир намоед; шумо ҳамчунон аз ҳикмат маҳрум хоҳед монд ва гуноҳро адолат, ва адолатро гуноҳ хоҳед хонд. Бисёрии фиребҳое, ки дар ин рӯзҳои охир ғолиб хоҳанд шуд, шуморо ихота хоҳанд кард, ва шумо роҳбарони худро иваз хоҳед кард, бе он ки бидонед, ки чунин кардаед». Review and Herald, December 16, 1890.

Мардони тамасхуромезе, ки бар қавми Уршалим ҳукмронӣ мекунанд ва «дар мақомҳои этимод» қарор доранд, «гуноҳро адолат ва адолатро гуноҳ хоҳанд хонд», ва «хатман вожгун сохтани чизҳо аз ҷониби шумо мисли гили кулол ҳисоб карда хоҳад шуд; зеро оё сохта ба он ки онро сохтааст, хоҳад гуфт: Ӯ маро насохтааст? ё оё он чи ба шакл оварда шудааст, ба он ки онро ба шакл овардааст, хоҳад гуфт: Ӯ фаҳм надошт?» Дар исёни тадриҷӣ дар тӯли чор насли адвентизм, онҳое ки дар мақомҳои этимод ҳастанд, роҳбаронро иваз мекунанд, ва инро намедонанд. Онҳо инро намедонанд, зеро ба таври тадриҷӣ ва пайваста далелҳои хатоҳои худро рад кардаанд. Дар он исёни тадриҷӣ «ҳикмати ҳақимони онҳо нобуд хоҳад шуд, ва фаҳмиши хирадмандони онҳо пинҳон хоҳад гардид.»

Онҳо ҳама чизро чаппа мегардонанд ва гуноҳро адолат, ва адолатро гуноҳ меноманд. Рамзи ин шӯриш таълимоти «рӯзона» аст, ки барои Миллер рамзи шайтонӣ буд, ва имрӯз Адвентизм онро ҳамчун рамзи Масеҳ мешиносад. Он чизе ки як замон такаҷоҳе буд, ки ҷаҳорҷӯби татбиқоти пешгӯёнаи Вилиям Миллерро барпо месохт, ҳоло ба рамзи мастии мардони истехзоқоре табдил ёфтааст, ки бар қавми Ерусалим ҳукмронӣ мекунанд. Рамзшиносии марбут ба «рӯзона» дар китоби Дониёл, вақте ки дар тобути Миллер дар оғози Адвентизм шинохта шуд, мисли офтоб дурахшон буд; аммо дар айёми охир он ҳақиқат даҳ баробар равшантар медурахшад, зеро адади даҳ рамзи озмоиш аст, ва барои Исроили қадим озмоиши даҳум озмоиши ниҳойӣ буд.

Фарисиёни муосир «аъмоли Масеҳ»-ро «ба қувваҳои шайтонӣ нисбат додаанд», ва бутпарастиро ҳамчун «қудрати муқаддаси Худо» муаррифӣ кардаанд.

«Фарисиён бар Рӯҳи Муқаддас гуноҳ карданд. Истеъдоди суҳанварии худро барои таҳқири Начотдиҳандаи ҷаҳон ба қор бурданд, ва фариштаи сабтқунонда суҳанони онҳоро дар китобҳои осмон навишт. Онҳо қуввати муқаддаси Худоро, ки дар аъмоли Масеҳ зоҳир мегардид, ба қувваҳои шайтонӣ нисбат доданд. Онҳо наметавонистанд

аъмоли аҷоиби Ёро инкор кунанд ё онҳоро ба сабабҳои табиӣ мансуб доранд; бинобар ин гуфтанд: “Инҳо аъмоли иблисанд.” Дар беимонӣ онҳо дар бораи Писари Худо чун дар бораи як инсонӣ оддӣ суҳан гуфтанд. Аъмоли шифое, ки дар пеши назари онҳо анҷом ёфт, аъмоле ки ҳеҷ инсон ҳаргиз накарда буд ва наметавонист бикунад, зуҳури қудрати Худо буд; аммо онҳо Масеҳро муттаҳам карданд, ки бо дӯзах ҳамдаст аст. Саркаш, тирарӯй ва сангдил, онҳо қарор доданд, ки чашмони худро бар ҳама далелҳо бибанданд, ва ҳамин тавр гуноҳи нобахшиданиро содир карданд». Manuscript Releases, volume 4, 360.

Мо баррасии афзоиши донишро, ки дар ҳаракати фариштаи аввал кушода гардид, дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.